

Total No. of Printed Pages—23

**713/626 R/E/DE(R/E)
[Regular/Ex-Regular]**

OS/ES

(Arts/Science)

(For Students registered up to 2020)

(As per Reduced Syllabus)

2 0 2 2 (A)

**OPTIONAL SANSKRIT (OS)/
ELECTIVE SANSKRIT (ES)**

ARTS/SCIENCE

Full Marks : 100

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

*Answer **all** questions as per directions
given under each Group*

*Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable*

*Short-type questions are to be answered
serially and continuously*

GROUP—A

1. शुद्धम् उत्तरं चिनुत—

1×25=25

(a) स्वप्नवासवदत्तस्य नायकः कः?

(i) दर्शकः

(ii) प्रद्योतः

(iii) उदयनः

(iv) अग्रिमित्रः

(b) आवन्तिकावेषधारिणी का?

(i) पद्मावती

(ii) सागरिका

(iii) मालविका

(iv) वासवदत्ता

(c) मनस्विनः कुत्र अभिगम्य वसन्ति?

(i) नगरम्

(ii) ग्रामम्

(iii) वनम्

(iv) गिरिम्

(d) वल्कलवतः _____ समुत्पाद्यते।

(i) त्रासः

(ii) वासः

(iii) भीतिः

(iv) प्रीतिः

(e) _____ कन्दुकेन क्रीडति स्म।

(i) पद्मावती

(ii) वासवदत्ता

(iii) कुञ्जरिका

(iv) मदनिका

(f) दुःखं _____ रक्षणम्।

(i) दानस्य

(ii) न्यासस्य

(iii) सत्यस्य

(iv) धर्मस्य

(g) अद्य किं कर्तव्यम् इति भट्टिनी भणति?

(i) हरिद्राकरणम्

(ii) कौतुकमङ्गलम्

(iii) स्नानमङ्गलम्

(iv) कुमारीमङ्गलम्

(h) भर्तृदारिका _____ दत्ता इति धात्री वदति।

(i) अवन्तिराजाय

(ii) अङ्गराजाय

(iii) काशीराजाय

(iv) वत्सराजाय

(i) किं नाम औषधं बहु गुम्फितव्यम्?

(i) सपत्नीमर्दनम्

(ii) अविधवाकरणम्

(iii) सौभाग्यकरणम्

(iv) दुःखनिवारणम्

(j) आर्यवसन्तकः कः?

(i) काञ्चुकीयः

(ii) चेटः

(iii) विदूषकः

(iv) प्रतिहारकः

(k) कः पञ्चेषुः?

(i) रामः

(ii) मदनः

(iii) कृष्णः

(iv) माधवः

(l) प्राप्तानृण्या याति बुद्धिः _____ ।

(i) प्रमादम्

(ii) प्रमोदम्

(iii) प्रसादम्

(iv) सुभद्रम्

(m) पद्मावती _____ दुःखिता।

(i) मनोवेदनया

(ii) अङ्गपीडया

(iii) शीषवेदनया

(iv) शरीरक्रान्त्या

(n) पद्मावत्याः शयनीयं कुत्र रचितम्?

(i) प्रमोदगृहके

(ii) आमोदगृहके

(iii) जलगृहके

(iv) समुद्रगृहके

(o) का भुजगस्य विचंष्टितानि करोति?

(i) तोरणमाला

(ii) वरणमाला

(iii) अलिन्दमाला

(iv) मण्डनमाला

(p) _____ न हि सर्वत्र।

(i) बन्धवो

(ii) सज्जना

(iii) साधवो

(iv) मित्राणि

(q) सर्वे तुष्यन्ति _____।

(i) मानवाः

(ii) बान्धवाः

(iii) जन्तवः

(iv) सज्जनाः

(r) _____ हि महतां धनम्।

(i) ज्ञानं

(ii) मानो

(iii) त्यागो

(iv) शीलं

(s) महात्मनां चरितानि कीदृशानि?

(i) विचित्राणि

(ii) शोभनानि

(iii) पवित्राणि

(iv) विशुद्धानि

(t) _____ व्यवहारे च त्यक्तलज्जः सुखी भवेत्।

(i) आदाने

(ii) व्याहारे

(iii) विहारे

(iv) आहारे

(u) अपांसुलानां धुरि _____।

(i) माननीया

(ii) भावनीया

(iii) कल्पनीया

(iv) कीर्तनीया

(v) श्रुतेरिवार्थं _____ रन्वगच्छत्।

(i) मति

(ii) स्मृति

(iii) कृति

(iv) धृति

(w) _____ तां भूपतिरन्वगच्छत्।

(i) छायेव

(ii) मायेव

(iii) भृत्येव

(iv) भार्येव

(x) बाललता: दिलीपं कैः अवाकिरन्?

(i) पत्रकैः

(ii) प्रसूनैः

(iii) सुफलैः

(iv) पल्लवैः

(y) राजा कुञ्जेषु _____ शुश्राव।

(i) गुणं

(ii) कृतिं

(iii) यशः

(iv) धर्मं

2. यथानिर्देशं शुद्धम् उत्तरं चिनुत—

1×25=25

(A) रेखाङ्कितपदानां शुद्धम् उत्तरं चिनुत—

(a) श्लाघ्यं गमिष्यसि पुनर्विजयेन भर्तुः।

(i) अनुक्ते कर्तरि तृतीया

(ii) करणे तृतीया

(iii) सहाय्ये तृतीया

(iv) इत्यंभूतलक्षणे तृतीया

(b) वनादुपनयन्तु तपोधनानि।

(i) अपादाने पञ्चमी

(ii) ल्यब्लोपे पञ्चमी

(iii) पञ्चमी विभक्ते

(iv) कर्मप्रवचनीययोगे पञ्चमी

(c) तस्मिन् सर्वमधीनम्।

- (i) अधिकरणे सप्तमी
- (ii) अधीनयोगे सप्तमी
- (iii) निमित्तात् कर्मयोगे सप्तमी
- (iv) अवच्छेदे सप्तमी

(d) कुरु पुण्यम् अहोरात्रम्।

- (i) क्रियाविशेषणे द्वितीया
- (ii) अत्यन्तसंयोगे द्वितीया
- (iii) कर्मणि द्वितीया
- (iv) कर्मप्रवचनीययोगे द्वितीया

(e) स्ववीर्यगुप्ता हि मनोः प्रसूतिः।

- (i) शेषे षष्ठी
- (ii) कृद्योगे षष्ठी
- (iii) निर्धारणे षष्ठी
- (iv) तुल्यार्थयोगे षष्ठी

(B) शुद्धम उत्तरं चिनुत—

(a) सुखमर्थः

(i) सुख + अर्थः

(ii) सुखात् + अर्थः

(iii) सुखम् + अर्थः

(iv) सुखे + अर्थः

(b) उत्क्रम्य

(i) उद् + आक्रम्य

(ii) उत् + क्रम्य

(iii) उदः + क्रम्य

(iv) उदा + क्रम्य

(c) बह्नाश्रयः

(i) बह्नी + आश्रयः

(ii) बहु + श्रयः

(iii) बहु + आश्रयः

(iv) बहुम् + आश्रयः

(d) बहुलाश्च

(i) बहुलः + च

(ii) बहुलान् + च

(iii) बहुलम् + च

(iv) बहुलाः + च

(e) दव + अग्निः

(i) दवस्य अग्निः

(ii) दवोऽग्निः

(iii) दवाग्निः

(iv) द्रव्याग्निः

(C) शुद्धं शब्दरूपं चिनुत—

(a) कवि—तृतीयैकवचने

(i) कवेः

(ii) कविना

(iii) कवीनाम्

(iv) कवये

(b) गच्छत् (पुं.)—द्वितीयाबहुवचने

(i) गच्छता

(ii) गच्छताम्

(iii) गच्छतः

(iv) गच्छति

(c) लता—पञ्चम्येकवचने

(i) लतया

(ii) लतायाम्

(iii) लतायाः

(iv) लतासु

(d) मधु (नपुं.)—प्रथमाबहुवचने

(i) मधूनि

(ii) मधुना

(iii) मधुनाम्

(iv) मधुषु

(c) द्वि (नपुं.)—षष्ठ्याम्

(i) द्वे

(ii) द्वाभ्याम्

(iii) द्वयोः

(iv) द्वौ

(D) शुद्धं धातुरूपं चिनुत—

(a) भू—लोटि प्रथमपुरुषबहुवचने

(i) भवेताम्

(ii) भवन्तु

(iii) भवतम्

(iv) भवाम

(b) गम्—लृटि मध्यमपुरुषद्विवचने

(i) गच्छ

(ii) गमिष्यामि

(iii) गच्छताम्

(iv) गमिष्यथः

(c) पठ्—लडिः उत्तमपुरुषैकवचने

- (i) अपठत्
- (ii) पठेताम्
- (iii) अपठः
- (iv) अपठम्

(d) लभ्—विधिलिडिः मध्यमपुरुषैकवचने

- (i) लभेत
- (ii) लभेव
- (iii) लभेथाः
- (iv) लभन्ताम्

(e) पूज्—लटिः प्रथमपुरुषबहुवचने

- (i) पूजयेयुः
- (ii) पूजेम
- (iii) पूजयिष्यामः
- (iv) पूजयन्ति

(E) शुद्धं स्त्रीप्रत्ययान्तं रूपं चिनुत—

(a) तारक (नक्षत्रे)—

(i) तारिका

(ii) तारिकाः

(iii) तारकाः

(iv) तारका

(b) पचत्—

(i) पचती

(ii) पचन्ती

(iii) पचता

(iv) पचतः

(c) किशोर—

(i) किशोरान्

(ii) किशोराः

(iii) किशोरी

(iv) किशोर्या

(d) हिम (महत् हिमम्)—

(i) हिमानि

(ii) हिमानी

(iii) हिमान्या

(iv) हिमम्

(e) इवशुर—

(i) इवशुरा

(ii) इवशुरी

(iii) इवशूः

(iv) इवश्वा

GROUP—B

3. पञ्चानां (5) वाक्यानां संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत— 2×5=10

(a) Sleeping during daytime is not good for the health.

ଦିନରେ ଶୋଇବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଭଲ ନୁହେଁ।

(b) My sister is studying in the college.

ମୋ' ଭଉଣୀ କଲେଜରେ ପଢୁଛି।

(d) हिम (महत् हिमम्)—

- (i) हिमानि
- (ii) हिमानी
- (iii) हिमान्या
- (iv) हिमम्

(e) श्वशुर—

- (i) श्वशुरा
- (ii) श्वशुरी
- (iii) श्वश्रूः
- (iv) श्वश्र्वा

GROUP—B

3. पञ्चानां (5) वाक्यानां संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत— 2×5=10

(a) Sleeping during daytime is not good for the health.

ଦିନରେ ଶୋଇବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଭଲ ନୁହେଁ।

(b) My sister is studying in the college.

ମୋ' ଭଉଣୀ କଲେଜରେ ପଢୁଛି।

- (c) सपत्नीमर्दनं नाम औषधं न गुम्फितव्यम्।
इति का कथम् उक्तवती?
- (d) विदूषकस्य वचनेन राजा स्वप्रियाविषये किम् उक्तवान्?
- (e) केषां विज्ञातारस्तु दुर्लभाः?
- (f) लावाणके दग्धां प्रियां कीदृशीमिति राजा चिन्तयति?
- (g) विद्या कीदृशी फलदायिनी?
- (h) बकवत् पण्डितः किं साधयेत्?
- (i) कीदृशं मित्रं वर्जयेत्?
- (j) कीदृशीं धेनुं राजा मुमोच?
- (k) कीदृशीं धेनुं राजा जुगोप?
- (l) सम्राट् केन रूपेण नन्दिन्याः समाराधनतत्परोऽभूत्?

5. त्रयाणां (3) श्लोकानाम् उत्कलभाषया आङ्गलभाषया वा अनुवादं कुरुत—

2×3=6

(a) सविश्रमो ह्ययं भारः प्रसक्तस्तस्य तु श्रमः।
तस्मिन् सर्वमधीनं हि यत्राधीनो नराधिपः॥

(b) अनेन परिहासेन व्याक्षिप्तं मे मनस्त्वया।
ततो वाणी तथैवेयं पूर्वाभ्यासेन निस्सृता॥

(c) निष्क्रामन् संभ्रमेणाहं द्वारपक्षेण ताडितः।
ततो व्यक्तं न जानामि भूतार्थोऽयं मनोरथः॥

(d) यस्य स्नेहो भयं तस्य स्नेहो दुःखस्य भाजनम्।
स्नेहमूलानि दुःखानि तानि त्यक्त्वा वसेत्सुखम्॥

(e) नास्ति कामसमो व्याधिर्नास्ति मोहसमो रिपुः।
नास्ति कोपसमो वह्निर्नास्ति ज्ञानात् परं सुखम्॥

GROUP—C

6. व्याख्यां कुरुत—

5×2=10

- (a) प्रद्वेषो बहुमानो वा संकल्पादुपजायते।
भर्तृदाराभिलाषित्वादस्यां मे महती स्वता॥

अथवा

नैवेदानीं तादृशाश्चक्रवाका
नैवाप्यन्ये स्त्रीविशेषैर्वियुक्ताः।
धन्या सा स्त्री यां तथा वेत्ति भर्ता
भर्तृस्नेहात् सा हि दग्धाप्यदग्धा॥

- (b) अर्थनाशं मनस्तापं गृहे दुश्चरितानि च।
वञ्चनं चापमानं च मतिमान्न प्रकाशयेत्॥

अथवा

ब्रताय तेनानुचरेण धेनो-
न्येषधि शेषोऽप्यनुयायिवर्गः।
न चान्यतस्तस्य शरीररक्षा
स्ववीर्यगुप्ता हि मनोः प्रसूतिः॥

7. खण्डितं प्रतिविभागम् उत्तरं कुरु—

5×2=10

(a) स्वप्रबन्धनस्य प्रथमाहस्य तयोः कृत्यं वर्णयत।

अथवा

चतुर्थाहस्य सारं लिखत।

(b) असञ्जानां दोषान् वर्णयत।

अथवा

वन्देवताकृतं दिलीपसत्कारं वर्णयत।

★ ★ ★

<https://www.odishaboard.com>

Whatsapp @ 9300930012

Send your old paper & get 10/-

अपने पुराने पेपर्स भेजे और 10 रुपये पायें,

Paytm or Google Pay से